

Brüssel, 16. detsember 2022
(OR. en)

16041/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0160(COD)

ENER 685
CLIMA 676
CONSOM 342
TRANS 791
AGRI 716
IND 559
ENV 1309
COMPET 1035
ECOFIN 1333
RECH 662
CODEC 2018

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	ST 15757/22
Komisjoni dok nr:	ST 9363/22
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV, millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta ja direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust – Üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Komisjon esitas 18. mail 2022 kava „REPowerEU“, et reageerida ülemaailmsetele energiaturu häiretele, mille on põhjustanud Venemaa sissetung Ukrainasse. Kava „REPowerEU“ osana esitas komisjon ettepaneku uue seadusandliku algatuse „REPowerEU“ kohta, milles kavandatakse mitmeid sihipäraseid muudatusi energeetika valdkonnas kehtivatesse õigusaktidesse, täpsemalt direktiivi (EL) 2018/2001 (edaspidi „taastuvenergia direktiiv“), direktiivi 2010/31/EL (edaspidi „hoonete energiatõhususe direktiiv“) ja direktiivi 2012/27/EL (edaspidi „energiatõhususe direktiiv“).

2. Enamik algatuses „REPowerEU“ sisalduvatest sihipärastest muudatustest puudutavad taastuenergia direktiivi. Komisjon teeb ettepaneku suurendada 2030. aastaks taastuenergiaallikate nõutavat osakaalu ELi energia lõpptarbimises 45 %-ni. Nimetatud taastuenergiaallikate osakaal on suurem kui 40 %, mille komisjon pakkus välja paketi „Eesmärk 55“ ettepanekus (juuli 2021) ja milles liikmesriigid leppisid kokku 2022. aasta juunis seda direktiivi käsitleva üldise lähenemisviisi raames. Lisaks sisaldab komisjoni ettepanek tõhustatud meetmeid, et kiirendada uute taastuenergia elektrijaamade loamenetlusi või olemasolevate taastuenergia rajatiste kohandamist.
3. Ettepanekut tutvustati energeetika töörühmale 20. mail 2022. Eesistujariigi eesmärk oli integreerida kavandatavad sihipärased muudatused käimasolevatesse energiatõhususe direktiivi, taastuenergia direktiivi ja hoonete energiatõhususe direktiivi üle peetavatesse läbirääkimistesse. Ettepaneku erinevaid elemente arutati eraldi mitmes töörühmas, kuhu olid vastavalt vajadusele kaasatud keskkonnavaldkonna kolleegid. Seda arvesse võttes hõlmavad asjaomased valdkondlikud läbirääkimised energiatõhususe direktiivi ja hoonete energiatõhususe direktiivi elemente.
4. REPowerEU kohaste hooneid puudutavate muudatuste üle on peetud läbirääkimisi hoonete energiatõhususe direktiivi raames. Nende elementide osas leppis nõukogu oktoobris juba kokku üldises lähenemisviisis (ST 13280/22). REPowerEU kohaseid muudatusi, mis puudutavad 2030. aasta energiatõhususe eesmärki, käsitletakse praegu parlamendiga energiatõhususe direktiivi üle peetavate läbirääkimiste raames.
5. Mis puutub ettepaneku taastuenergiaallikaid käsitlevatesse elementidesse, siis eesistujariik avaldas komisjoni ettepaneku esimese läbivaadatud versiooni (REV1) 13. septembril. Selle versiooni arutamist jätkati ühises keskkonna ja energeetika töörühmas.
6. Saadud tagasiside põhjal esitas eesistujariik järgnevatel nädalatel komisjoni ettepaneku teise (REV2) ja seejärel kolmanda läbivaadatud versiooni (REV3).
7. Saadud täiendavate märkuste põhjal tutvustati ja arutati 7. detsembril COREPERis kõnealuse algatuse neljandat läbivaadatud versiooni (REV4). Selle algatuse viiendat läbivaadatud versiooni (REV5) tutvustati ja arutati COREPERis 13. detsembril.

II. LÄBIVAATAMINE TEISTES INSTITUTSIOONIDES

1. Euroopa Parlamendis suunati algatus „REPowerEU“ tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile (ITRE). Raportööriks nimetati Markus Pieper (PPE, Saksamaa). ITRE-komisjon hääletas 14. septembril raportööri koostatud raporti poolt, toetades 2030. aastaks seatud taastuvate energiaallikate eesmärgi suurendamist 45 %-ni 2030. aastaks. Ettepanekut käsitlev täiskogu hääletus toimus 14. detsembril.
2. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 13. juuli 2022. aasta täiskogu istungil.
3. Regioonide Komitee otsustas selle ettepaneku kohta arvamust mitte esitada ega käsitleda seda komitee käimasoleva töö raames.

III. NÕUKOGU TÖÖ HETKESEIS

1. Tuginedes COREPERis 13. detsembril toimunud arutelule, esitab eesistujariik täna algatust „REPowerEU“ käsitleva ettepaneku kuuenda versiooni (REV6), mille eesmärk on luua pikaajaline õigusraamistik taastuvenergiaprojektide loamenetluste kiirendamiseks.
2. Praeguses versioonis on uus tekst **paksus kirjas ja allajoonitud** ning välja jäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...]. Varasemad muudatused on **paksus kirjas ja allajoonitud** ning varem välja jäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...]. Hoonete energiatõhususe direktiiviga ja energiatõhususe direktiiviga seotud sätted on välja jäetud ja tähistatud nurksulgudes oleva sümboliga [■], kuna neid arutatakse konkreetsete seadusandlike ettepanekute üle samaaegselt peetavate läbirääkimiste raames.
3. Läbirääkimiste käigus tehti järgmised peamised muudatused.
 - a. Artiklisse 2 on lisatud uuendusliku taastuvenergia tehnoloogia uus määratlus.
 - b. Artiklis 3 on kinnitatud 2030. aastaks seatud üldine taastuvenergia eesmärk 40 % tasemel.

- c. Artiklis 15b on selgitatud, et liikmesriigid peavad 18 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist kaardistama alad, mis on vajalikud, et anda riiklik panus 2030. aasta taastuvenergiaeesmärgi saavutamisse. Samuti on täpsustatud, et selleks võivad liikmesriigid tugineda olemasolevatele ruumilise planeerimise dokumentidele, sealhulgas olemasolevatele jaamadele koos koostöömehhanismidega. Selliste alade kindlakstegemisel peavad liikmesriigid arvesse võtma ka maismaa- ja merealade keskkonnatundlikkuse kriteeriume. Lisaks peavad liikmesriigid kõnealuste alade kindlaksmääramise korrapäraselt läbi vaatama ja seda ajakohastama, vähemalt riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamise raames.
- d. Artiklis 15c on selgitatud, et liikmesriigid peavad 30 kuu jooksul pärast käesoleva direktiivi jõustumist vastu võtma kava või kavad, millega määratakse taastuvenergia eelisarendusalad. Nüüd on täpsustatud, et liikmesriigid peavad otsustama taastuvenergia eelisarendusalade suuruse, võttes arvesse nende tehnoloogiate eripära ja nõudeid, mille jaoks nad taastuvenergia eelisarendusalad rajavad, ning võivad jätta välja biomassi põletavad ja hüdroelektrijaamad. Lisaks on liikmesriikidel nüüd võimalus määrata teatavatel tingimustel alasid, mis on juba määratud eelisarendusaladeks taastuvenergiajaamade rajamiseks.
- e. Artiklis 16, mis käsitleb loamenetluse üldpõhimõtteid, on liikmesriikidele ette nähtud suurem paindlikkus tegutseda kooskõlas asjaomaste liikmesriikide õigusaktidega. Pärast taotluse saamist peab pädev asutus peab kinnitama taotluse täielikkust taastuvenergia eelisarendusaladel asuvate jaamade puhul hiljemalt 30 päeva jooksul ja väljaspool taastuvenergia eelisarendusala asuvate jaamade puhul hiljemalt 45 päeva jooksul. Uues lõikes 7a on selgitatud, et aega, mille jooksul jaamasid, nende võrguühendusi ning nendega seotud vajalikku võrgutaristut ehitatakse või ajakohastatakse, samuti haldusetappe, mis on vajalikud võrgu oluliseks ajakohastamiseks, ei arvestata loamenetluse kestuse sisse.

- f. Artiklis 16a on täpsustatud loamenetluse tähtaegu taastuenergia eelisarendusaladel. Täpsemalt ei tohi loamenetlus kesta üle ühe aasta. Põhjendatud juhtudel võib seda tähtaega pikendada kuni kuue kuu võrra. Avamere taastuenergia projektide loamenetlust pikendati kahe aastani, et võtta arvesse avamere taastuenergia eripära. Lõike 2 kohaselt ei tohi jaamade ajakohastamist ja alla 150 kW elektrivõimsusega uute käitiste rajamist käsitlev loamenetlus kesta kauem kui kuus kuud. Avamere tuuleenergia projektide ajakohastamise puhul ei tohi see ületada ühte aastat. Ühtlasi on lisatud uus tekst, et suurendada paindlikkust ja anda täiendavaid selgitusi keskkonnavalaste õigusaktide kohta. Peale selle on lõike 6 kohane vaikiva heakskiidu kasutamine muudetud vabatahtlikuks.
- g. Artiklis 16b on täpsustatud loamenetluse tähtaegu väljaspool taastuenergia eelisarendusalasid. Põhjendatud juhtudel võib kaheaastast tähtaega pikendada kuni kuue kuu võrra. Avamere taastuenergia projektide loamenetlust on pikendatud kolme aastani. Lisaks on täpsustatud, et avamere tuuleenergia projektide ajakohastamise puhul ei tohi see ületada kahte aastat.
- h. Artiklis 16c, mis käsitleb päikeseenergiaseadmete paigaldamise loamenetlust, on ette nähtud, et liikmesriigid võivad teatavad alad nende sätete kohaldamisalast välja jätta riigikaitse huvides või ohutusega seotud põhjustel.
- i. Lisatud on uus artikkel 16d, mis kajastab vajadust tugevdada võrgutaristuid taastuvate energiaallikate paremaks integreerimiseks. Nende uute sätete kohaselt võivad liikmesriigid taotluste läbivaatamise ja/või keskkonnamõju hindamise ulatuse puhul piirduda võimalike mõjudega, mis tulenevad võrgutaristu muutmisest või laiendamisest võrreldes algse võrgutaristuga.
- j. Algne artikkel 16d ülekaaluka avalikku huvi kohta on asendatud taastuenergia direktiivi käsitleva üldise lähenemisviisi (ST 10488/2022) artikli 15 lõike 8 punktidega b, c ja d, nagu lepiti kokku transpordi, telekommunikatsiooni ja energeetika nõukogu 27. juuni 2022. aasta istungil (energeetika).

- k. Põhjendusi muudeti, et kajastada artiklites tehtud muudatusi. Lisati uus põhjendus 15a, et selgitada taastuvenergia eelisarendusalade tunnustamise protsessi ja vältida ühe ala kahekordset keskkonnamõju hindamist. Lisati uus põhjendus 21a, et selgitada võrguarendustööde taotluste läbivaatamist ja keskkonnamõju hindamist.

IV. JÄRELDUSED

1. Eespool toodut silmas pidades palutakse nõukogul võtta käesoleva märkuse lisas toodud teksti alusel vastu üldine lähenemisviis.
 2. Üldine lähenemisviis on nõukogu volitus seadusandliku tavamenetluse raames toimuvateks läbirääkimisteks Euroopa Parlamendiga.
-

Ettepanek

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta, direktiivi 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta ja direktiivi 2012/27/EL, milles käsitletakse energiatõhusust

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 ja artikli 194 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

¹ ELT C ..., ..., lk ...

² ELT C ..., ..., lk ...

- (1) Euroopa roheline kokkuleppe³ kontekstis kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1119⁴ eesmärk saavutada liidus 2050. aastaks kliimaneutraalsus ning ka eesmärk vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet 55 %. See eeldab energiasüsteemi ümberkujundamist ja taastuvate energiaallikate senisest oluliselt suuremat osakaalu lõimitud energiasüsteemis.
- (2) Taastuvenergiad on nende eesmärkide täitmisel põhjapärane roll, sest praegusel ajal pärineb 75 % liidu kasvuhoonegaaside heitkogustest energiasektorist. Nende heitkoguste vähendamisega aitab taastuvenergia lahendada ka keskkonnaga seotud probleeme, nagu elurikkuse vähenemine, ja vähendada saastet kooskõlas nullsaaste tegevuskava eesmärkidega.
- (5) Direktiiviga (EL) 2018/2001 tõhustati taastuvenergiajaamadele lubade andmise haldusmenetluste lihtsustamise nõudeid ning kehtestati eeskirjad, mis käsitlevad taastuvenergiaprojektide loamenetluse haldusliku osa korraldust ja maksimaalset kestust ning hõlmavad kõiki asjakohaseid lube jaamade ehitamiseks, ajakohastamiseks ja käitamiseks ning nende võrguga ühendamiseks.

³ Komisjoni teatis COM(2019) 640 final „Euroopa roheline kokkulepe“.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1119, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ning muudetakse määruseid (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) (ELT L 243, 9.7.2021, lk 1).

- (6) Tagamaks, et liit saavutab 2030. aastaks seatud kõrged kliima- ja energiaeesmärgid ning 2050. aastaks kliimaneutraalsuse, on vaja lubade andmise haldusmenetlusi koordineeritud ja ühtlustatud viisil veelgi lihtsustada ja lühendada, võttes samal ajal arvesse Euroopa rohelise kokkuleppe põhimõtet „ära tekita kahju“ **ja ilma, et see piiraks liikmesriikides pädevuse jaotumist.** Lühemate ja selgete tähtaegade kehtestamine otsustele, mille pädevad asutused peavad taastuvenienergiakäitistele loa andmiseks tervikliku taotluse alusel vastu võtma, kiirendab taastuvenienergiaprojektide elluviimist. **Nende tähtaegade sisse ei tohiks arvestada aega, mis kulub jaamade ehitamiseks ja nende võrguga ühendamiseks, välja arvatud juhul, kui see langeb pädevate asutuste otsuse tegemise aja sisse.** Siiski on asjakohane teha vahet projektidel, mis hõlmavad selliseid alasid, mis on taastuvenienergiaprojektide elluviimiseks eriti sobivad, ja mille puhul saab tähtaegu eriti lühendada (taastuvenienergia eelisarendusalad), ja projektidel, mis asuvad väljaspool selliseid alasid. **Tähtaegade kehtestamisel tuleks avamere taastuvenienergia projektide eripära arvesse võtta.**
- (7) [...].⁵

⁵ **Delegatsioonidele antakse teada, et see põhjendus asendatakse põhjendusega 10a, nagu leppis kokku nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) osana taastuvenienergia direktiivi käsitlevast üldisest lähenemisviisist.**

- (8) Taastuenergiaprojektide kiiremat rakendamist võiks toetada liikmesriikide [...] läbiviidava **kaardistamisega**. Liikmesriigid peaksid tegema kindlaks maismaa-alad, **siseveekogud** ja merealad, mis on vajalikud taastuvallikatest energiat tootvate jaamade rajamiseks, et anda **vähemalt** oma riiklik panus direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikes 1 sätestatud 2030. aasta läbivaadatud taastuenergiaseesmärgi saavutamisse **ning toetada eesmärki saavutada kooskõlas Euroopa kliimamäärusega [määrus (EL) 2021/1119] hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Liikmesriigid peaksid selliste alade kindlakstegemiseks saama kasutada olemasolevaid ruumilise planeerimise dokumente.** Sellised alad peaksid kajastama liikmesriikide eeldatavaid trajektoore ja kavandatud ülesseatud koguvõimsust ning need tuleks määrata määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 kohastes liikmesriikide ajakohastatud riiklikes energia- ja kliimakavades esitatud taastuenergiatehnoloogiate kaupa. **Liikmesriikidel peaks säilima võimalus anda lubasid projektidele, mis asuvad väljaspool neid alasid. Liikmesriigid peaksid tagama, et nõutavate maismaa- ja merealade kindlakstegemisel koordineeritakse seda kõigi asjaomaste riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste ning üksuste vahel.** Vajalike maismaa- ja merealade kindlakstegemisel tuleks **järgida EL toimimise lepingu artiklis 191 sätestatud ettevaatusprintsipi ning** võtta **eriti** arvesse taastuvate energiaallikate kättesaadavust ning eri maismaa- ja merealadel olevaid võimalusi taastuenergia tootmiseks eri tehnoloogiate abil, prognoositavat energianõudlust üldiselt ja liikmesriigi eri piirkondades ning asjakohase võrgutaristu, salvestus- ja muude paindlikkusvahendite olemasolu, pidades silmas taastuenergia suureneva kogusega toimetulekuks vajalikku võimsust, **ning samuti keskkonnatundlikkust kooskõlas direktiivi 2011/92/EL III lisaga.**

- (9) Liikmesriigid peaksid määrama **taastuenergia eelisarendusalade alarühmaks konkreetset** maismaa-alad (sealhulgas pinnad ja pinnaosad), merealad ja siseveekogud. **Need alad peaksid eriti hästi sobima** [...] taastuenergiaprojektide arendamiseks, eristades eri tehnoloogiaid, ja kus konkreetset liiki taastuvate energiaallikate kasutuselevõtul ei ole eeldatavasti olulist keskkonnamõju. **Liikmesriigid peaksid määrama sellised taastuenergia eelisarendusalad vähemalt ühe tehnoloogia jaoks ning otsustama selliste taastuenergia eelisarendusalade suuruse selle järgi, millised on selle tehnoloogia või nende tehnoloogiate eripära ja nõuded, mille jaoks nad taastuenergia eelisarendusalad määravad.** Taastuenergia eelisarendusalade määramisel peaksid liikmesriigid vältima kaitsealasid nii palju kui võimalik ja võtma arvesse taastamiskavasid **ning kaaluma asjakohaseid leevendusmeetmeid.** Liikmesriigid võivad määrata taastuenergia eelisarendusala üht või mitut konkreetset liiki taastuenergiajaamade jaoks ning peaksid teatama, millist liiki taastuenergia tootmiseks iga taastuenergia eelisarendusala sobib. **Biomassi põletavate jaamade ja hüdroelektrijaamade eripärade tõttu peaks olema võimalik need taastuenergia eelisarendusalade määramisel välja jätta. [...]**

- (10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/42/EÜ⁶ võeti kasutusele keskkonnamõju hindamine kui oluline vahend keskkonnakaalutluste integreerimiseks kavade ja programmide koostamisse ja vastuvõtmisse. Selleks et määrata taastuvenergia eelisarendusalad, peaksid liikmesriigid koostama kava või kavad, milles käsitletakse alade kindlakstegemist ning kohaldatavat korda ja leevendusmeetmeid igal eelisarendusalal ellu viidavate projektide jaoks. Liikmesriigid võivad koostada ühe kava kõigi taastuvenergia eelisarendusalade ja tehnoloogiate kohta või tehnoloogiapõhised kavad, milles määratakse kindlaks üks või mitu taastuvenergia eelisarendusala. Iga kava puhul tuleks teha keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivis 2001/42/EÜ sätestatud tingimustele, et hinnata iga taastuvenergiatehnoloogia mõju kavas määratud asjaomastele aladele. Direktiivi 2001/42/EÜ kohane keskkonnamõju hindamine sel eesmärgil võimaldab liikmesriikidel kasutada planeerimisel integreeritumat ja tõhusamat lähenemisviisi ning võtta keskkonnakaalutlusi arvesse kavandamisprotsessi varases etapis strateegilisel tasandil. See aitaks suurendada eri taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu kiiremini ja sujuvamalt, minimeerides samas nende projektide negatiivset keskkonnamõju. **Selline keskkonnamõju hindamine peaks hõlmama liikmesriikide piiriüleseid konsultatsioone, kui asjaomane kava avaldab tõenäoliselt olulist keskkonnamõju mõnes teises liikmesriigis.**
- (11) Pärast seda, kui kava või kavad, milles määratakse kindlaks taastuvenergia eelisarendusalad, on vastu võetud, peaksid liikmesriigid kooskõlas direktiiviga 2001/42/EÜ jälgima kavade või programmide rakendamisega kaasnevat olulist keskkonnamõju, et muu hulgas teha varakult kindlaks ettenägematu kahjulik mõju ning võtta asjakohaseid heastamise meetmeid.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. juuni 2001. aasta direktiiv 2001/42/EÜ teatavate kavade ja programmide keskkonnamõju hindamise kohta.

- (12) ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni⁷ (Århusi konventsioon) sätteid, mis käsitlevad keskkonnainfo kättesaadavust, üldsuse osalemist keskkonnaasjade otsustamises ning keskkonnaasjades kohtu poole pöördumist, eelkõige sätteid, mis käsitlevad üldsuse osalemist ja kohtu poole pöördumist, kohaldatakse jätkuvalt [...].
- (13) **Määratud** taastuvenergia eelisarendusalade [...] eesmärk **koos olemasolevate taastuvenergiajaamadega, tulevaste taastuvenergiajaamadega väljaspool neid alasid ja koostöömehhanismidega** peaks olema tagada, et taastuvenergia tootmine nendel aladel [...] oleks piisav, et saavutada liikmesriikide panus direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 3 lõikes 1 sätestatud liidu taastuvenergiaeesmärgi saavutamisse. **Määratud taastuvenergia eelisarendusalad ei pea olema vastavuses eeldatavate trajektooride ega kavandatud ülesseatud koguvõimsusega, mis on liikmesriikide energia- ja kliimakavades igale taastuvenergiatehnoloogiale ette nähtud.**

⁷ Nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsus 2005/370/EÜ keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel (ELT L 124, 17.5.2005, lk 1).

- (14) Määratud taastuvenergia eelisarendusaladel peaks taastuvenergiaprojektide puhul, mis järgivad liikmesriikide koostatud kavas või kavades kindlaks määratud korda ja meetmeid, kehtima eeldus, et need projektid ei avalda keskkonnale olulist mõju. Seepärast tuleks teha erand vajadusest viia läbi eraldi keskkonnamõju hindamine projekti tasandil teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/92/EL⁸ II lisas esitatud projektide puhul, välja arvatud need projektid, **mille puhul liikmesriik on otsustanud nõuda keskkonnamõju hindamist oma riiklikus kohustuslike projektide nimekirjas, ja need projektid,** mis avaldavad tõenäoliselt olulist keskkonnamõju mõnes teises liikmesriigis, ning need, mille puhul liikmesriik, keda see projekt tõenäoliselt oluliselt mõjutab, seda hindamist taotleb. Need liikmesriigid, kus projektil on tõenäoliselt oluline piiriülene mõju kolmandas riigis, peavad endiselt täitma kohustusi, mis tulenevad UNECE 25. veebruari 1991. aasta Espoo konventsioonist piiriülese keskkonnamõju hindamise kohta.

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta.

- (15) Taastuenergia eelisarendusalade määramine peaks võimaldama nendel aladel asuvatel taastuenergiajaamadel, nende võrguühendustel ja samas asukohas paiknevatel energiasalvestusrajatistel saada kasu prognoositavusest ja sujuvatest haldusmenetlustest. Eelkõige peaks taastuenergia eelisarendusaladel asuvate projektide suhtes kohaldama kiirendatud haldusmenetlusi, sealhulgas, **kui liikmesriigid peavad seda asjakohaseks,** vaikivat heakskiitu, juhul kui pädev asutus ei ole haldustoiminguga seoses vastanud kindlaksmääratud tähtjaks, välja arvatud juhul, kui konkreetse projekti puhul tuleb teha keskkonnamõju hindamine, **ning välja arvatud menetlustulemusi käsitleva lõpliku otsuse puhul.** Samuti tuleks nende projektide puhul lähtuda selgelt piiritletud tähtaegadest ja õiguskindlusest seoses menetluse eeldatava tulemusega. Pärast seda, kui on esitatud taotlused projektide elluviimiseks taastuenergia eelisarendusalal, peab liikmesriik sellised taotlused kiiresti läbi vaatama, et teha kindlaks, kas mõni selline projekt **väga** tõenäoliselt avaldab, arvestades selle geograafilise ala keskkonna tundlikkust, kus projekt asub, [...] olulist ettenägematut kahjulikku mõju, mida ei tehtud kindlaks direktiivi 2001/42/EÜ kohaselt läbi viidud keskkonnamõju hindamise käigus, mis käsitles kava või kavasid, millega määrati taastuenergia eelisarendusalad, **ning kas mõne sellise projekti suhtes tuleb kohaldada piiriülese keskkonnamõju hindamist vastavalt direktiivi 2011/92/EL artiklile 7 selle tõttu, et see avaldab teises liikmesriigis tõenäoliselt olulist keskkonnamõju, või selle tõttu, et liikmesriik, keda see tõenäoliselt oluliselt mõjutab, seda hindamist taotleb.** Selle läbivaatamismenetluse lõpus tuleks kõik taastuenergia eelisarendusaladel asuvad projektid lugeda heakskiidetuks. Ainult juhul, kui liikmesriigil on selgeid tõendeid selle kohta, et konkreetne projekt **väga** tõenäoliselt [...] avaldab eespool nimetatud olulist ettenägematut kahjulikku mõju, peaks liikmesriik pärast sellise otsuse põhjendamist nõudma, et sellise projekti puhul tehakse keskkonnamõju hindamine kooskõlas direktiiviga 2011/92/EÜ ja vajaduse korral direktiiviga 92/43/EMÜ⁹. [...]

⁹ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992).

- (15a) Selleks et tõhustada taastuvenergia eelisarendusala tunnustamise protsessi ja vältida üksikute alade kahekordset keskkonnamõju hindamist, peaks liikmesriikidel olema võimalik kuulutada taastuvenergia eelisarendusaladeks need alad, mis on juba määratud taastuvenergiatehnoloogiate kiirendatud kasutuselevõtuks sobivateks aladeks nende liikmesriikide õigusaktide alusel. Selline väljakuulutamine peaks vastama teatavatele keskkonnatingimustele, et tagada keskkonnakaitse kõrge tase. Esiteks peaksid eelisarendusaladeks kuulutatud alad paiknema väljaspool kaitsealasid. Teiseks peaks planeerimisdokumentidele tegema keskkonnamõju strateegilise hindamise, et hinnata taastuvenergiatehnoloogiate kasutuselevõtu mõju asjaomastele sellises kavas määratud aladele. Kolmandaks tuleks projektides näha ette võimaliku negatiivse keskkonnamõju leevendamise meetmed. Taastuvenergia eelisarendusalade tunnustamise võimalus olemasolevas planeeringus peaks olema ajaliselt piiratud, tagamaks, et see ei seaks ohtu eelisarendusalade määramise standardmenetlust.**
- (16) Pidades silmas vajadust kiirendada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu, ei tohiks taastuvenergia eelisarendusalade määramine takistada taastuvenergiaprojektide käimasolevat ja tulevast elluviimist kõigis taastuvenergia kasutuselevõtuks saadaval olevatel aladel. Selliste projektide suhtes tuleks jätkuvalt kohaldada kohustust teha spetsiaalne keskkonnamõju hindamine kooskõlas direktiiviga 2001/92/EL ning nende puhul tuleks järgida menetlusi, mis on ette nähtud väljaspool taastuvenergia eelisarendusalasid asuvate taastuvenergiaprojektide jaoks. Selleks et saavutada lubade andmise tempo, mis on vajalik direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud taastuvenergiaeesmärgi saavutamiseks, tuleks lihtsustada ja tõhustada ka väljaspool eelisarendusalasid asuvate projektide suhtes kohaldatavaid menetlusi, kehtestades selged maksimumtähtajad menetluse kõigi etappide, sealhulgas projektiga seotud spetsiaalsete keskkonnamõju hindamiste jaoks.

- (17) Ruumi mitmeotstarbeline kasutamine taastuenergia tootmiseks ning muuks maismaa-alade, siseveekogude ja merealade kasutuseks (nt toiduainete tootmine või looduse kaitse või taastamine) leevendab maismaa-alade, siseveekogude ja merealade kasutuse piiranguid. Sellega seoses on ruumiline planeerimine oluline vahend, mille abil saab juba varases etapis leida ja juhtida koostoimet maismaa-alade, siseveekogude ja merealade kasutuses. Liikmesriigid peaksid uurima, võimaldama ja soosima ruumilise planeerimise meetmete tulemusel kindlaks määratud alade mitmekülgseid kasutusviise.
- (18) Taastuenergiajaamade ehitamine ja käitamine võib põhjustada lindude ja muude direktiivi 92/43/EMÜ või direktiivi 2009/147/EÜ¹⁰ kohaste kaitsealuste liikide juhuslikku tapmist või häirimist. Sellist tapmist või häirimist ei peeta siiski kõnealuste direktiivide tähenduses tahtlikuks, kui projekti ehitamisel ja käitamisel on võetud asjakohaseid leevendusmeetmeid, et hoida ära kokkupõrkeid või häirimist, ja kui projekti käigus tehakse nõuetekohast seiret selliste meetmete tulemuslikkuse hindamiseks ning võetakse kogutud teabe põhjal vajaduse korral lisameetmeid, tagamaks, et asjaomase liigi populatsioonile ei avaldata olulist negatiivset mõju.
- (19) Lisaks uute taastuenergiajaamade rajamisele võib olemasolevate taastuenergiajaamade ajakohastamine anda märkimisväärse panuse taastuenergiaeesmärkide saavutamisse. Kuna olemasolevad taastuenergiajaamad on tavaliselt rajatud kohtadesse, millel on märkimisväärne taastuenergia tootmise potentsiaal, võidakse ajakohastamisega tagada nende tegevuskohtade jätkuv kasutamine ja vähendada samal ajal vajadust määrata taastuenergiaprojektide jaoks uusi kohti. Ajakohastamisel on ka muud eelised, nagu olemasolev võrguühendus, tõenäoliselt suurem üldsuse poolehoid ja teadmised keskkonnamõju kohta. Taastuenergiaprojektide ajakohastamisega kaasneb olemasolevate projektide erineval määral muutmine või laiendamine. Taastuenergiaprojektide ajakohastamist käsitlev loamenetlus, sealhulgas keskkonnamõju hindamine ja taotluse läbivaatamine, peaks piirduma võimaliku mõjuga, mis tuleneb projekti muutmisest või laiendamisest võrreldes algse projektiga.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

- (20) Direktiiviga (EL) 2018/2001 kehtestatakse ajakohastamise jaoks tõhusamad loamenetlused. Selleks et reageerida kasvavale vajadusele ajakohastada olemasolevaid taastuenergiajaamu ja kasutada täiel määral ära ajakohastamise eeliseid, on asjakohane kehtestada taastuenergia eelisarendusaladel asuvate taastuenergiajaamade ajakohastamise jaoks veelgi lühem menetlus, sealhulgas lühem taotluste läbivaatamise menetlus. Väljaspool taastuenergia eelisarendusalasid asuvate olemasolevate taastuenergiajaamade ajakohastamiseks peaksid liikmesriigid tagama lihtsustatud ja kiire loamenetluse, mis ei tohiks kesta kauem kui üks aasta, võttes arvesse Euroopa rohelise kokkuleppe põhimõtet „ära tekita kahju“.
- (21) Päikeseenergiaseadmete paigaldamine – koos samas asukohas paiknevate salvestusrajatiste ja võrguühendusega – muul kui päikeseenergia tootmise eesmärgil loodud olemasolevatele ja tulevastele rajatistele (välja arvatud tehisveepinnad), nagu katused, parkimisalad, teed ja raudteed, ei tekita tavaliselt konkureerivate ruumikasutusviiside või keskkonnamõjuga seotud probleeme. Seetõttu võiks nende seadmete puhul kasutada lühemat loamenetlust.
- Siiski võivad liikmesriigid teatavad alad või struktuurid nende sätete kohaldamisalast välja jätta kultuuri- või ajaloopärandi kaitsmise põhjustel või riigikaitse huvides või ohutusega seotud põhjustel.**
- (21a) Selleks et hõlbustada taastuenergia lõimimist jaotus- ja ülekandevõrkudesse, peaks võrgutugevdustööde taotluste läbivaatamisel ja keskkonnamõju hindamisel piirduma võrgutaristu muutmisest tulenevate võimalike mõjudega. Ettevõtjatelt tuleks nõuda, et nad tõendaksid objektiivsete ja kontrollitavate kriteeriumide alusel, et võrgutugevdustööd on seotud taastuenergia lõimimisega.**

(22) [...] ¹¹

(23) Selleks et tagada käesoleva direktiivi sätete sujuv ja tõhus rakendamine, toetab komisjon liikmesriike tehnilise toe instrumendi kaudu,¹² pakkudes kohandatud tehnilist oskusteavet, et kavandada ja rakendada reforme, sealhulgas reforme, millega suurendatakse taastuvenergia kasutamist, edendatakse energiasüsteemi paremat lõimimist, tehakse kindlaks konkreetsed alad, mis on eriti sobivad taastuvenergiajaamade rajamiseks, ning tõhustatakse taastuvenergiajaamadele lubade andmise menetluste raamistikku. Tehniline tugi hõlmab näiteks haldussuutlikkuse suurendamist, õigusraamistike ühtlustamist ja asjakohaste parimate tavade, **näiteks mitmeotstarbelise kasutamise toetamise ja soodustamise** jagamist.

¹¹ **Delegatsioonidele antakse teada, et see põhjendus asendatakse põhjendusega 10b, nagu leppis kokku nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) osana taastuvenergia direktiivi käsitlevast üldisest lähenemisviisist.**

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/240, millega luuakse tehnilise toe instrument.

(24) Seega tuleks direktiivi (EL) 2018/2001 vastavalt muuta.

(25) [■]

(26) [■]¹³

(27) [...] . [■]

(28) [...] [■]

¹³ **Delegatsioonidele antakse teada, et põhjendusi 25 ja 26 arutatakse paralleelselt hoonete energiatõhususe direktiivi üle peetavate läbirääkimiste kontekstis.**

(29) [...] ¹⁴

- (30) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki, nimelt kasvuhoonegaaside heite, energiasõltuvuse ja energiahindade vähendamist, ei suuda liikmesriigid piisaval määral saavutada, küll aga saab seda meetmete ulatuse tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (31) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta¹⁵ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et selliste dokumentide esitamine on põhjendatud, eriti pärast Euroopa Kohtu otsust kohtuasjas C-543/17¹⁶ (komisjon vs. Belgia),

¹⁴ **Delegatsioonidele antakse teada, et põhjendusi 27 ja 29 arutatakse paralleelselt Euroopa demokraatia rahastuga seotud läbirääkimiste kontekstis.**

¹⁵ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

¹⁶ Euroopa Kohtu 8. juuli 2019. aasta otsus kohtuasjas C-543/17: komisjon vs. Belgia, ECLI:EU:C:2019:573.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi (EL) 2018/2001 muutmine

Direktiivi (EL) 2018/2001 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklisse 2 lisatakse [...] **järgmised punktid:**

„9a) „taastuvenergia eelisarendusala“ – konkreetne asukoht **või ala** maismaal, meres **või siseveekogus**, mille liikmesriik on määranud kui taastuvenergiajaamade [...] rajamiseks kõige sobivamaks;“;

„9c) „uuenduslik taastuvenergia tehnoloogia“ – taastuvenergia tootmise tehnoloogia, mis parandab võrreldavat tipptasemel taastuvenergiatehnoloogiat vähemalt ühel viisil või muudab kasutatavaks suuremas osas kasutamata taastuvenergiaallika;“.

[...] **(2) Artikli 3 lõige 1 asendatakse järgmisega:**

[...]“¹⁷

„1. Liikmesriigid tagavad ühiselt, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal liidu summaarses energia lõpptarbimises on 2030. aastal vähemalt 40 %.“

¹⁷

[...]

(3) Artiklisse 15 lisatakse lõige 2a:

„2a. Liikmesriigid edendavad pädeva asutuse järelevalve all [...] **uuenduslike** taastuenergiatehnoloogiate katsetamist katseprojektides reaalses keskkonnas ja piiratud aja jooksul kooskõlas kohaldatavate ELi õigusaktidega ja võttes asjakohaseid kaitsemeetmeid, et tagada elektrisüsteemi turvaline toimimine ja vältida ebaproportsionaalset mõju siseturu toimimisele.“

(4) Lisatakse artikkel 15b:

„Artikkel 15b

Nende alade kaardistamine, mis on vajalikud, et anda riiklik panus 2030. aasta taastuenergiaseadmärgi saavutamisse

- 1) Liikmesriigid teevad hiljemalt [...] **18 kuud** pärast jõustumist kindlaks maismaa- ja merealad **ning siseveekogud**, mis on vajalikud, et rajada taastuenergiajaamad, millega nad saaksid anda **vähemalt osa** oma riiklikest panustest 2030. aasta taastuenergiaseadmärgi saavutamisse kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 3 **ja mis on kavas saavutada asjaomaste liikmesriikide territooriumil.[...] Selleks võivad liikmesriigid tugineda olemasolevatele ruumilise planeerimise [...] dokumentidele.** Sellised alad, **sealhulgas olemasolevad jaamad koos koostöömehhanismidega**, on vastavuses liikmesriikide riiklikes energia- ja kliimakavades (mida on ajakohastatud määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 kohaselt) taastuenergiatehnoloogiate kaupa esitatud eeldatavate trajektooride ja kavandatud ülesseatud koguvõimsusega. **Liikmesriigid tagavad, et vajalike alade kaardistamisel koordineeritakse seda vajaduse korral kõigi asjaomaste riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste ning üksuste, sealhulgas võrguettevõtjate vahel.**

- 2) Lõikes 1 osutatud alade kindlakstegemisel võtavad liikmesriigid **eelkõige** arvesse järgmist:
- a) taastuvate energiaallikate kättesaadavus ning eri tehnoloogiate potentsiaal taastuvenergia tootmiseks maismaa- ja merealadel;
 - b) prognoositav energianõudlus;
 - c) asjakohase võrgutaristu, salvestus- ja muude paindlikkusvahendite olemasolu või sellise võrgutaristu ja salvestusvahendite rajamise **või edasise ajakohastamise** potentsiaal;

[...] d) kõnealuste maismaa- ja merealade keskkonnatundlikkus.

- 3) Liikmesriigid soosivad lõikes 1 sätestatud kohustusest tulenevalt kindlaks tehtud alade mitmeotstarbelist kasutust.

Liikmesriigid vaatavad lõikes 1 osutatud alade kindlaksmääramise korrapäraselt läbi ja vajaduse korral ajakohastavad seda, vähemalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 kohase riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamise raames.

- (5) Lisatakse artikkel 15c:

Taastuenergia eelisarendusalad

- 1) Hiljemalt [...] **30 kuud** pärast jõustumist tagavad liikmesriigid, **et pädevad asutused võtavad vastu** kava või kavad, millega määratakse artikli 15b lõikes 1 osutatud alade **alarühmaks** taastuenergia eelisarendusalad üht või mitut liiki taastuvate energiaallikate jaoks. **Liikmesriigid võivad biomassi põletavad jaamad ja hüdroelektrijaamad sel eesmärgil välja jätta. Liikmesriigid otsustavad selliste taastuenergia eelisarendusalade suuruse selle järgi, millised on selle tehnoloogia või nende tehnoloogiate eripära ja nõuded, mille jaoks nad taastuenergia eelisarendusalad määravad.**

Selles kavas või nendes kavades teevad liikmesriigid järgmist:

- a) määravad piisavalt homogeenised maismaa-alad, **siseveekogud** ja merealad, kus konkreetset liiki taastuenergia kasutuselevõtt ei avalda eeldatavasti olulist keskkonnamõju, võttes arvesse valitud territooriumi eripära. Nende alade määramisel teevad liikmesriigid järgmist:
- jätavad välja Natura 2000 alad, **riiklike looduse ja elurikkuse kaitse kavadega määratud alad**, [...] kindlakstehtud linnurändeteed ja muud tundlikkuskaartide ja järgmises punktis osutatud vahendite alusel kindlaks tehtud alad, välja arvatud nendel aladel asuvad tehis- ja ehitatud pinnad, nagu katused, parkimisalad või transporditaristu;
 - kasutavad kõiki asjakohaseid vahendeid ja andmestikke, sealhulgas eluslooduse tundlikkuse kaardistamist, et teha kindlaks alad, kus taastuenergiajaamad ei avaldaks olulist keskkonnamõju;

- b) **võtavad valitud territooriumi eripära arvesse võttes** vastu **kindlaks tehtud** taastuenergia eelisarendusalasid käsitleva asjakohase korra, sealhulgas **tulemuslike** leevendusmeetmete kohta, mida tuleb võtta taastuenergiajaamade, samas asukohas paiknevate salvestusrajatiste ja nende võrku ühendamiseks vajalike vahendite rajamiseks, et vältida või kui see ei ole võimalik, siis märkimisväärselt vähendada võimalikku negatiivset keskkonnamõju. [...] Liikmesriigid tagavad asjakohaste leevendusmeetmete **proportsionaalse ja õigeaegse** kohaldamise, et vältida direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõikes 2 ja artikli 12 lõikes 1, direktiivi 2009/147/EMÜ artiklis 5 ja direktiivi 2000/60/EÜ artikli 4 lõike 1 punkti a alapunktides i ja ii kirjeldatud olukordi. Sellises korras võetakse arvesse iga määratud taastuenergia eelisarendusala eripära, igal alal kasutusele võetavat taastuenergiatehnoloogiat või -tehnoloogiaid ning kindlakstehtud keskkonnamõju. Ilma et see piiraks artikli 16a lõigete 4 ja 5 kohaldamist, eeldatakse, et kui üksikprojektide puhul järgitakse sellist korda ja rakendatakse asjakohaseid leevendusmeetmeid, siis projektid ei riku kõnealuseid sätteid. [...] **Uudsete** leevendusmeetmete puhul, mille eesmärk on **vältida** nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ja direktiivi 2009/147/EMÜ alusel kaitstud liikide tapmist või häirimist või mis tahes muud **tõenäoliselt olulist** keskkonnamõju nii palju kui võimalik, [...] testitakse ja **jälgitakse tähelepanelikult** nende tulemuslikkust. Liikmesriigid võivad lubada nende kasutamist ühes või mitmes katseprojektis piiratud aja jooksul ja võtavad viivitamata asjakohaseid meetmeid, [...] kui need ei osutu **vaatamata eelnevale testimisele ja jälgimisele** tulemuslikuks.

Liikmesriigid selgitavad kavas hindamist, mis tehti iga taastuenergia eelisarendusala kindlakstegemiseks punktis a sätestatud kriteeriumide alusel ja asjakohaste leevendusmeetmete väljaselgitamiseks.

- 2) Enne kui kava või kavad, millega määratakse taastuenergia eelisarendusalad, vastu võetakse **või heaks kiidetakse**, ning juhul, kui need avaldavad tõenäoliselt olulist mõju **Natura 2000** aladele, tehakse keskkonnamõju hindamine vastavalt direktiivis 2001/42/EÜ sätestatud tingimustele ning vajaduse korral asjakohane hindamine vastavalt direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõikele 3 [...].
- 3) Kava või kavad, millega määratakse taastuenergia eelisarendusalad, avalikustatakse ja vaadatakse **vajaduse korral** korrapäraselt läbi, **eelkõige** vähemalt määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 kohase riiklike energia- ja kliimakavade ajakohastamise raames.
- 4) Kuue kuu jooksul pärast käesoleva muutmisdirektiivi jõustumist võivad liikmesriigid määrata taastuenergia eelisarendusaladeks sellised alad, mis on juba määratud ühe või mitme taastuenergiatehnoloogia kiirendatud kasutuselevõtu jaoks sobivaks, kui täidetud on järgmised tingimused:**
- a) sellised alad asuvad väljaspool Natura 2000 alasid, riiklike looduse ja elurikkuse kaitse kavadega määratud alasid ja kindlakstehtud linnurändeteid;**
- b) kavad, millega sellised alade kindlaks tehakse, on läbinud keskkonnamõju strateegilise hindamise vastavalt direktiivis 2001/42/EÜ sätestatud tingimustele ja vajaduse korral hindamise vastavalt elupaikade direktiivi artikli 6 lõikele 3, ning**
- c) neid alasid hõlmavate projektide puhul rakendatakse võimaliku negatiivse keskkonnamõju käsitlemiseks asjakohaseid ja proportsionaalseid norme ja meetmeid.**

Loamenetluses kohaldavad pädevad asutused individuaalsete projektide puhul artiklis 16a osutatud menetlusi ja tähtaegu.“

- (6) Artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16

Loamenetluse korraldus ja peamised põhimõtted

- 1) Loamenetlus hõlmab kõiki asjakohaseid halduslube taastuenergiajaamade, samas asukohas paiknevate energiasalvestusrajatiste ja nende võrku ühendamiseks vajalike vahendite ehitamiseks, ajakohastamiseks ja käitamiseks, sealhulgas võrguga ühendamise lubasid ja keskkonnamõju hindamisi, kui neid nõutakse. Loamenetlus hõlmab kõiki [...] **haldusetappe** alates taotluse **täielikkuse** kinnitamisest vastavalt lõikele 2 kuni menetlustulemusi käsitleva lõpliku otsuse teatavakstegemiseni asjaomase asutuse või asjaomaste asutuste poolt.
- 2) Pädev asutus kinnitab **taotluse täielikkust** [...] taastuenergia eelisarendusaladel asuvate jaamade puhul hiljemalt **30 päeva** jooksul pärast taotluse saamist ja väljaspool taastuenergia eelisarendusala asuvate jaamade puhul **45 päeva** jooksul pärast taotluse saamist või kui arendaja ei ole saatnud kogu teavet, mida on vaja taotluse menetlemiseks, palub pädev asutus arendajal esitada **põhjendamatu viivituse** täielik taotlus [...]. Loamenetluse alguseks loetakse kuupäeva, mil pädev asutus kinnitab taotluse **täielikkust**.

- 3) Liikmesriigid loovad või määravad ühe või mitu kontaktpunkti. Kontaktpunktid annavad taotleja soovi korral talle juhiseid kogu loa taotlemise ja andmise haldusmenetluse jooksul ning aitavad seda menetlust läbida. Taotlejal ei ole kogu menetluse kestel vaja võtta ühendust rohkem kui ühe kontaktpunktiga. Kontaktpunkt aitab läbipaistval viisil taotlejal läbida loa taotlemise haldusmenetlust, sealhulgas keskkonnaga seotud etappe, kuni vastutavate ametiasutuste ühe või mitme otsuseni menetluse lõpus, annab taotlejale kogu vajaliku teabe ja kaasab asjakohasel juhul muid haldusasutusi. Kontaktpunkt tagab käesolevas direktiivis sätestatud loamenetluste tähtaegadest kinnipidamise. Taotlejatel lubatakse esitada asjakohased dokumendid digitaalsel kujul. Hiljemalt [...]kaks aastat pärast[...] jõustumist tagavad liikmesriigid, et kõik menetlused toimuvad elektroonilisel kujul.
- 4) Kontaktpunkt teeb taastuenergiajaamade arendajatele kättesaadavaks menetluste käsiraamatu ja esitab selle teabe ka veebis, käsitledes eraldi ka väikesemahulisi projekte, **taastuenergiakogukondi** ning oma tarbeks toodetud taastuenergia **kollektiiv- ja individuaal**tarbijate projekte. Veebis esitatavas teabes märgitakse taotleja taotluse seisukohast asjakohane kontaktpunkt. Kui liikmesriigil on rohkem kui üks kontaktpunkt, märgitakse veebis esitatavas teabes taotleja taotluse seisukohast asjakohane kontaktpunkt.
- 5) Liikmesriigid tagavad **kehtivate riiklike õigusnormide raames, kus see on asjakohane,** et taotlejatel **ja üldsusel** on võimalik kergesti kasutada lihtsaid vaidluste lahendamise menetlusi, sealhulgas asjakohasel juhul alternatiivseid vaidluste lahendamise mehhanisme, et lahendada vaidlusi, mis on seotud loamenetlusega ning taastuenergiajaamade ehitamise ja käitamise lubade väljastamisega.

- 6) Artiklites 16a, 16b ja 16c sätestatud tähtaegade kohaldamine ei piira kohtulikku edasikaebamist, õiguskaitsevahendeid ega muid kohtumenetlusi ning alternatiivseid vaidluste lahendamise mehhanisme, sh kaebemenetlusi, kohtuvälist edasikaebamist ja õiguskaitsevahendeid, ning neid tähtaegu võib pikendada selliste menetluste kestuse võrra.
- 7) Liikmesriigid tagavad, et taastuenergiajaama või sellega seotud võrguühenduse arendusprojektiga, sealhulgas selle keskkonnaaspektidega seotud halduslike ja kohtulike edasikaebamiste puhul kohaldatakse kõige kiiremat asjaomast riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kehtivat haldus- ja kohtumenetlust.

7a) Loamenetluse kestuse sisse ei arvestata järgmist aega, välja arvatud juhul, kui see langeb kokku loamenetluse muude haldusetappidega:

- a) aeg, mille jooksul ehitatakse või ajakohastatakse jaamasid, nende võrguühendusi ning, pidades silmas võrgu stabiilsuse, usaldusväärsuse ja ohutuse tagamist, nendega seotud vajalikku võrgutaristut,**
- b) selliste haldusetappide aeg, mis on vajalikud võrgu stabiilsuse, usaldusväärsuse ja ohutuse tagamiseks vajalikuks võrgu oluliseks ajakohastamiseks.“**

- (7) Lisatakse artikkel 16a:

„Artikkel 16a

Loamenetlus taastuenergia eelisarendusaladel

- 1) Liikmesriigid tagavad, et taastuenergia eelisarendusalasid hõlmavate projektide puhul ei kesta artikli 16 lõikes 1 osutatud loamenetlus kauem kui üks aasta **ning avamere taastuenergia projektide puhul kauem kui kaks aastat**. Kui see on põhjendatud erakorraliste asjaoludega, võib nimetatud üheaastast tähtaega kuni [...] **kuue** kuu võrra pikendada. Sellisel juhul teavitavad liikmesriigid arendajat selgelt erakorralistest asjaoludest, mille tõttu pikendus on põhjendatud.
- 2) Taastuenergia eelisarendusaladel paiknevate jaamade ajakohastamise, alla 150 kW elektrivõimsusega uute käitiste rajamise, samas asukohas paiknevate energiasalvestusrajatiste ning nende võrguühenduste puhul ei kesta loamenetlus kauem kui **kuus** kuud **ning avamere taastuenergia projektide puhul kauem kui üks aasta**. Kui see on põhjendatud erakorraliste asjaoludega, näiteks esmatähtsatel ohutusega seotud põhjustel olukorras, kus ajakohastamisprojekt mõjutab oluliselt võrku või käitise algset võimsust, suurust või tõhusust, võib nimetatud [...] **kuuekuulist** tähtaega kuni kolme kuu võrra pikendada. Liikmesriigid teavitavad projekti arendajat selgelt erakorralistest asjaoludest, mille tõttu pikendus on põhjendatud. [...]

- 3) Ilma et see piiraks lõigete 4 ja 5 kohaldamist, erandina direktiivi 2011/92/EL artikli 4 lõikest 2 ning kõnealuse direktiivi II lisa punkti 3 alapunktidest a, b, d, h ja i ning punkti 6 alapunktist c üksi või koostoimes punkti 13 alapunktiga a, kui tegemist on taastuenergiaprojektidega, vabastatakse uued taotlused, mis käsitlevad taastuenergiajaamasid [...], sealhulgas jaamade ajakohastamist juba vastava tehnoloogia jaoks määratud taastuenergia eelisarendusaladel, samas asukohas paiknevaid salvestusrajatisi ning nende võrguühendusi, direktiivi 2011/92/EL artikli 2 lõike 1 kohasest nõudest teha spetsiaalne keskkonnamõju hindamine, tingimusel et nende projektide puhul järgitakse artikli 15c lõike 1 punkti b kohaselt kehtestatud korda ja meetmeid. Erandit direktiivi 2011/92/EL kohaldamisest ei tehta projektidele, millel on tõenäoliselt oluline keskkonnamõju mõnes teises liikmesriigis või mille puhul liikmesriik, keda projekt tõenäoliselt oluliselt mõjutab, seda hindamist taotleb, nagu on sätestatud kõnealuse direktiivi artiklis 7.

Erandina direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõikest 3 ei hinnata esimeses lõigus osutatud jaamade mõju Natura 2000 aladele, **tingimusel et nende projektide puhul järgitakse artikli 15c lõike 1 punktis b sätestatud korda ja meetmeid. [...]**

- 4) Liikmesriikide pädevad asutused vaatavad lõikes 3 osutatud taotlused läbi. Sellise läbivaatamise eesmärk on teha kindlaks, kas mõni selline projekt **väga** tõenäoliselt avaldab, arvestades selle geograafilise ala keskkonna tundlikkust, kus projekt asub, olulist ettenägematut kahjulikku mõju, mida ei tehtud kindlaks direktiivi 2001/42/EÜ ja asjakohasel juhul direktiivi 92/43/EMÜ kohaselt läbi viidud keskkonnamõju hindamise käigus, mis käsitles kava või kavasid, millega määrati taastuvenergia eelisarendusalad.
- Sellise läbivaatamise eesmärk on teha kindlaks ka see, kas mõne sellise projekti suhtes tuleb kohaldada piiriülese keskkonnamõju hindamist vastavalt direktiivi 2011/92/EL artiklile 7 selle tõttu, et see avaldab teises liikmesriigis tõenäoliselt olulist keskkonnamõju, või selle tõttu, et liikmesriik, keda see tõenäoliselt oluliselt mõjutab, seda taotleb.** Ajakohastamisprojektide läbivaatamine piirdub võimaliku mõjuga, mis tuleneb projekti muutmisest või laiendamisest võrreldes algse projektiga.

Sellise läbivaatamise jaoks esitab projektiarendaja teabe projekti omaduste kohta, selle kohta, kuidas projekti puhul järgitakse artikli 15c lõike 1 punktide b ja c kohaselt konkreetse eelisarendusala jaoks kindlaks määratud korda ja meetmeid, projekti raames kasutusele võetud mis tahes lisameetmete kohta ning selle kohta, kuidas nende meetmetega vähendatakse keskkonnamõju. Pädev asutus võib nõuda taotluse esitajalt lisateavet. Selline läbivaatamine viiakse lõpule [...] **45**[...] päeva jooksul alates **selleks vajaliku** uusi taastuvenergiajaamu käsitleva [...] **piisava teabe** esitamise kuupäevast, välja arvatud alla 150 kW elektrivõimsusega käitiste puhul. Selliste käitiste puhul ja jaamade ajakohastamist käsitlevate uute taotluste puhul viiakse läbivaatamisetapp lõpule [...] **30** päeva jooksul.

- 5) Pärast läbivaatamist antakse lõikes 3 osutatud taotlustele keskkonnaaspektide seisukohast luba ilma, et selleks oleks vaja pädeva asutuse sõnaselget **läbivaatamis**otsust, välja arvatud juhul, kui pädev asutus võtab vastu nõuetekohaselt põhjendatud ja selgetel tõenditel põhineva haldusotsuse selle kohta, et konkreetne projekt avaldab [...], arvestades selle geograafilise ala keskkonna tundlikkust, kus projekt asub, [...] **väga** tõenäoliselt olulist ettenägematut kahjulikku mõju, mida ei saa leevendada nende meetmete abil, mis on esitatud kavas või kavades, millega määrati eelisarendusalad, või meetmetega, mille arendaja on projekti jaoks välja pakkunud. Selline otsus tehakse üldsusele kättesaadavaks. Selliste projektide puhul tuleb teha direktiivi 2011/92/EÜ kohane hindamine ja vajaduse korral direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõike 3 kohane hindamine, **mis viiakse läbi kuue kuu jooksul pärast täieliku dokumentatsiooni, sealhulgas selliseks hindamiseks vajaliku teabe esitamist. Kui see on põhjendatud erakorraliste asjaoludega, võib nimetatud kuuekuulist tähtaega kuni [...] kuue kuu võrra pikendada.**
- 6) Kui asjaomased haldusasutused ei vasta lõigetes 1 ja 2 osutatud taotluste loamenetluses ettenähtud tähtaja jooksul, **võivad liikmesriigid sätestada,** et konkreetsed haldustoimingud tuleb lugeda heakskiidetuks, **tingimusel et on olemas sõnaselge menetlustulemusi käsitlev lõplik otsus.** Kõik sellest tulenevad otsused **tehakse üldsusele kättesaadavaks.**“

- (8) Lisatakse artikkel 16a:

„Artikkel 16b

Loamenetlus väljaspool taastuenergia eelisarendusalasid

- 1) Liikmesriigid tagavad, et väljaspool taastuenergia eelisarendusalasid asuvate projektide puhul ei kesta artikli 16 lõikes 1 osutatud loamenetlus kauem kui kaks aastat **ning avamere taastuenergia projektide puhul kauem kui kolm aastat**. Kui see on põhjendatud erakorraliste asjaoludega **või kohaldatava liidu keskkonnaõigusega tehtavateks hindamisteks vajalike pikendatud tähtaegadega**, võib nimetatud kaheaastast tähtaega kuni [...] **kuue** kuu võrra pikendada. Sellisel juhul teavitavad liikmesriigid arendajat selgelt erakorralistest asjaoludest, mille tõttu pikendus on põhjendatud.
- 2) Kui direktiivi 2011/92/EL või direktiivi 92/43/EMÜ kohaselt tuleb teha keskkonnamõju hindamine, viiakse see läbi ühe menetlusena, mis hõlmab kõiki konkreetse projekti asjakohaseid hindamisi. Kui selline keskkonnamõju hindamine on vajalik, esitab pädev asutus arendaja esitatud teavet arvesse võttes arvamuse sellise teabe ulatuse ja üksikasjalikkuse kohta, mille arendaja peab keskkonnamõju hindamise aruandes esitatama ja mille ulatust hiljem ei laiendata. Kui konkreetsetes projektides on võetud asjakohaseid leevendusmeetmeid, ei loeta direktiivi 92/43/EMÜ artikli 12 lõike 1 ja direktiivi 2009/147/EÜ artikli 5 alusel kaitstavate liikide tapmist või häirimist tahtlikuks. [...] **Uudsete** leevendusmeetmete puhul, mille eesmärk on **vältida** nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ ja direktiivi 2009/147/EMÜ alusel kaitstud liikide tapmist või häirimist või mis tahes muud **tõenäoliselt olulist** keskkonnamõju nii palju kui võimalik, [...] testitakse ja **jälgitakse tähelepanelikult** nende tulemuslikkust. Liikmesriigid võivad lubada nende kasutamist ühes või mitmes katseprojektis piiratud aja jooksul ja võtavad viivitamata asjakohaseid meetmeid, [...] kui need ei osutu **vaatamata eelnevale testimisele ja jälgimisele** tulemuslikuks. Loamenetlus, mis puudutab projektide ajakohastamist ja uute, alla 150 kW elektrivõimsusega käitiste rajamist, samas asukohas paiknevaid salvestusrajatisi ning nende võrguühendusi väljaspool taastuenergia eelisarendusalasid, ei kesta kauem kui üks aasta, sealhulgas keskkonnamõju hindamised, kui need tuleb asjakohaste õigusaktide kohaselt teha, **ning avamere taastuenergia projektide puhul kauem kui kaks aastat**. Kui see on põhjendatud erakorraliste asjaoludega, võib nimetatud

üheaastast tähtaega kuni kolme kuu võrra pikendada. Liikmesriigid teavitavad arendajaid selgelt erakorralistest asjaoludest, mille tõttu pikendus on põhjendatud.

Liikmesriigid hõlbustavad väljaspool eelisarendusalasid asuvate projektide ajakohastamist, tagades, et kui liidu keskkonnavalaste õigusaktide alusel tuleb teha projekti keskkonnamõju hindamine, piirdub selline hindamine võimaliku mõjuga, mis tuleneb projekti muutmisest või laiendamisest võrreldes algse projektiga. “

- (9) Lisatakse artikkel 16c:

„Artikkel 16c

Kiirendatud kasutuselevõtt ja loamenetlus päikeseenergiaseadmete paigaldamiseks tehisrajatistele

- 1) Liikmesriigid tagavad, et päikeseenergiaseadmete paigaldamise, sealhulgas ehitisintegreeritud päikeseenergiaseadmete paigaldamise puhul olemasolevatele või tulevastele tehisrajatistele (välja arvatud tehisveepinnad) ei kesta artikli 16 lõikes 1 osutatud loamenetlus kauem kui kolm kuud, tingimusel et selliste rajatiste põhieesmärk ei ole päikeseenergia tootmine. Erandina direktiivi 2011/92/EL artikli 4 lõikest 2 ja kõnealuse direktiivi II lisa punkti 3 alapunktidest a ja b üksi või koostoimes punkti 13 alapunktiga a, vabastatakse selline päikeseenergiaseadmete paigaldamine direktiivi 2011/92/EL artikli 2 lõike 1 kohasest nõudest teha spetsiaalne keskkonnamõju hindamine, kui selline nõue on kohaldatav. **Liikmesriigid võivad teatavad alad või struktuurid esimese lõigu sätete kohaldamisalast välja jätta kultuuri- või ajaloopärandi kaitsmise põhjustel või riigikaitse huvides või ohutusega seotud põhjustel.**

Artikkel 16d

- 1) Kui taastuvate energiaallikate elektrisüsteemi integreerimiseks on vaja võrgutaristut tugevdada ja sellise tugevdamise suhtes tuleb kohaldada artikli 16a lõike 4 kohast läbivaatamismenetlust, artikli 16a lõikes 6 osutatud asjaoludel keskkonnamõju hindamist või direktiivi 2011/92/EL artikli 4 kohast keskkonnamõju hindamist, piirduakse sellisel läbivaatamisel ja/või keskkonnamõju hindamisel võimalike mõjudega, mis tulenevad võrgutaristu muutmisest või laiendamisest võrreldes algse võrgutaristuga.

- 2) Kui taastuvate energiaallikate elektrisüsteemi integreerimiseks on vaja võrgutaristut tugevdada ja sellise tugevdamise suhtes tuleb kohaldada direktiivi 2011/92/EL artikli 4 kohast keskkonnamõju hindamist, piirduakse sellisel keskkonnamõju hindamisel võimalike mõjudega, mis tulenevad võrgutaristu muutmisest või laiendamisest võrreldes algse võrgutaristuga.

[...]

„Artikkel 16d

[...]

[...]“¹⁸

Artikkel 2

[]¹⁹

¹⁸ Delegatsioonidele antakse teada, et see artikkel [...] asendatakse artikli 15 lõike 8 punktidega b, c ja d, nagu leppis kokku nõukogu (transport, telekommunikatsioon ja energeetika) osana taastuenergia direktiivi käsitlevast üldisest lähenemisviisist (ST 10488/22).

¹⁹ Delegatsioonidele antakse teada, et artiklit 2, millega muudetakse direktiivi 2010/31/EL ja tehakse ettepanek lisada uus artikkel 9a („Päikeseenergia hoonetes“), arutatakse paralleelselt hoonete energiatõhususe direktiivi üle peetavate läbirääkimiste kontekstis.

Artikkel 3

[]²⁰[...]

[...]

Artikkel 4

Ülevõtmine

1) [...] ²¹.

²⁰ Delegatsioonidele antakse teada, et artiklit 3, millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL, arutatakse paralleelselt Euroopa demokraatia rahastuga seotud läbirääkimiste kontekstis.

²¹ [...]

Liikmesriigid jõustavad artikli 1 punktide 1, 2, 3, 4, 6, 8 ja 9 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [...]üks aasta pärast käesoleva direktiivi jõustumist [...].

Liikmesriigid jõustavad artikli 1 punktide 5 ja 7 [...] ²² järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt [...]kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist[...].

Nad edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

- 2) Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti.

Artikkel 5

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

²²

[...]

Artikkel 6

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja
